THE WORKSHOP AS AN EDUCATIONAL APPROACH IN STUDENT SCIENTIFIC ACTIVITIES

Maria Dorina PAŞCA
University of Medicine and Pharmacy, Târgu-Mureş

Abstract: By his approach the educational workshop is how the student, in our case, from medicine comes in contact with a source of information by which relations that are established receive a special connotation. Otherwise by the theme and horizon of knowledge the student acquires new information designed to meet the needs of personal and social identity Focused solely on psychotherapy and knowledge and personal development, this paper presents the educational strategies and results ultimately lead to student-trainer relationship to acquire other assets.

Keywords: student interaction, topic, attitude, communication

După DEX (1978), cuvântul *workshop* are la bază englezescul workshop, însemnând: grup de lucru, atelier, ceea ce denotă faptul ca implicit, avem de-a face cu un grup de persoane ce se adaptează la anumite condiții și cerințe metodologice, astfel încât tema/tematica propusă să-și găsească finalitatea la momentul oportun.

Workshop-ul dobândește astfel calitatea de strategie educațională, fapt ce îl clasează în categoria activităților nonformale, dându-i identitatea și specifitatea momentului, adică surprind, dezbat sau execut concentrat (timp limitat) un item ce a suscitat din partea unui grup de indivizi, la un moment dat.

În acest context workshop-ul are o bogată diversitate de abordări, atât din punct de vedere al:

- tematicii
- timpului de desfășurare, durata
- locația ambientală creată
- formatorilor
- grupului țintă
- numărului de participanți
- metodologia folosită

astfel încât, reușim să răspundem la ecuația cunoașterii, pornind de la :

- ce temă alegem? (ca informație)
- cine alege tema?
- cine ține tema? (ca formatori)
- când are loc workshop-ul? (ca timp)
- unde se desfășoară worlshop-ul? (ca locație)
- cum se desfășoară workshop-ul? (ca modalitate strategico-educațională)
- de ce e necesar a susține acest workshop? (motivația apare atât intrinsecă cât și extrinsecă, fapt ce determină luarea nu numai a unei decizii vizând întrebările anterioare, ci și a atitudinii ce comportă conduite și comportamente peda-psiho-sociale menite a-i determina participantului un demers nou spre concepția și valoarea viitoarei sale identități și nu numai).

Pentru a susține/desfășura un workshop e nevoie de: curaj, proesionalism și responsabilitate deoarece legatura de feedback dintre emițător (E) și receptor (R) dobândește

BDD-A21945 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:41 UTC)

noi valențe educaționale. Astfel, studentul se exprima altfel, responsabilizează, comunică, relaționează și de ce nu, poate lua o decizie, devenind important prin el însuși.

Din "ce", el devine "cine", deoarece ne-am centrat pe noua sa identitate. Faptul că formatorul (profesorul) se manifestă într-o nouă notă conceptuală, face ca interesul, curiozitatea, creativitatea și chiar trăsături caracteriale, să-l definească, ca fiind un partener de discuții, flexibil și foarte bun profesionist.

Folosit în condiții de certă valoare profesională, workshop-ul este o reușită a unui nou demers educațional, implementarea lui la maniestări științifice studențești, considerăm că este consecința competențe și valorii nu numai științifice, dar mai ales, umane.

S-a încetățenit deja bunul obicei ca în cadrul manifestărilor științifice studențești organizate și desfășurate de către Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, să fie prezente aproape la toate disciplinele preclinice și clinice – workshopurile, ca modalități de interacțiune student – formator și nu numai, urmărindu-se de fapt, o noua strategie educațională vizând implicarea și implementarea de noi optici din partea actorilor mediului universitar.

Astel, la demersul teoretic menționat anterior, "cazuistica" în fapt, vine a da girul reușitei atunci când: tematica, mesajul, informația, grupul și însuși formatorul, suscită interes pentru cel dornic de a cunoaște mai mult, sub varii aspecte, metode și procedee mai mult sau mai puțin didactice.

Tematica, în cazul nostru, a vizat în primul rând elementele legate de cunoașterea liniilor generale a ceea ce reprezintă domeniul psihoterapiilor, în special a celor compartimentate în terapii prin arte combinate și terapii ocupaționale dar și incursiuni strategice privind rolul și locul întrebărilor în comunicarea medic-pacient, puterea cuvantului în aceeași relaționare, neuitând în final și momentul important al autocunoașterii și autoevaluării.

Sub asemenea auspicii ca tematici, s-au desfășurat workshopurile care au avut:

- durata de 2 ore
- grupul țintă: studenți UMF
- data: legată de context
- sala – amfiteatrele universității
- ora – cu precadere cea la care interesul și curiozitatea sunt la cote maxime.

Au fost alese temele amintite anterior în urma unui mic sondaj în rândul studenților UMF-iști, astfel încât s-a putut răspunde, interesului pe care l-au manifestat, subliniindu-se faptul că, sub asemenea prezentări se pot facilita "intrările directe", spre cunoaștere, implicare, dar mai ales, responsabilizarea în timp față de pacient. Faptul că "prinși de val", s-a depășit durata de timp fixată la început, atmosfera a creat cadrul nou de manifestare și întrebarea și răspunsul au făcut "casă bună împreună", a demostrat încăodată că logistica educațională aplicată în cadrul desfășurării unor asemenea manifestări științifice studențești, trebuie să ne centreze pe nevoile lor intelectuale și spirituale vizând formarea pentru viitor, ponind chiar de la: "Ce? Cum? Când? Unde? De ce? dar mai ales Cine? – în ideea de a fi "cineva", și nu "ceva".

Considerăm că din punct de vedere metodologic, e binevenit a prezenta reperele după care au fost realizate workshop-urile ca atare. Este de menționat faptul că, toate activitățile susținute, au avut o structură interna, binedefinită pornindu-se de la:

a) exerciții de început – tip "spargerea gheții"
b) introducerea în tematică în mod gradat, jocul și exercițiul adecvat, fiind prezent și acceptat
c) prezența obligatorie a câtorva elemente de bază, ca teorie, legate de tema propriu-zisa (scop, obiective, metode, identități specifice) este binevenită

BDD-A21945 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:41 UTC)

d) activități practice propriu-zise, vizând realizarea itemilor propuși prin implicarea directa a participanților (studenților)
e) încheierea activității prin prezentarea/expunerea lucrărilor/produselor realizate pe durata workshop-ului, aprecieri individuale și de grup, realizarea fedback-ului, menționând ca au fost atinse cele propuse
f) exercitiu de încheiere – tip – strângeri de mână, salutul, îmbrățișări

` Dorința noastră nu este de a șabloniza desfășurarea de workshop-uri ci de a lăsa deschisă modalitatea lor de desfășurare, finalitățile fiind cele care trebuie să-și atingă scopul propus și să dea verdictul reușitei atât pentru student cât și pentru moderator, iar experiența ce-am acumulat-o până în prezent, ne dă certitudinea că putem împărtăși și altora din rezultatele dobandite în a desfășura și organiza workshop-uri în cadrul manifestărilor științifice – UMF – Târgu Mureș, având ca și punct de plecare cunoștințele psihologiei medicale, comunicare și relaționare medic-pacient cât și elemente de psihoterapii.

Vom trece astfel, de a prezenta sub o formă structurată, sumarul workshop-urilor susținute, cât și scopul, obiectivele și metodele aferente:

1. **Terapii prin arte combinate**

a) Stimularea prin arte combinate reprezintă o metoda de intervenție recuperatorie, care propune realizarea unor sesiuni de stimulare prin: arte vizuale, joc, mișcare, muzică și teatru. Unul din punctele forte ale tehnicilor de stimulare prin arte combinate, îl reprezintă faptul că pentru beneficiarii cu deficiențe, orice exercițiu devine o joacă, totul realizându-se natural, fără să li se pară ca depun vreun efort considerabil.
b) Ca și beneficii, dezvoltarea:
- motricității generale și a celei fine;
- consolidarea abilităților manuale;
- orientării temporo-spațiale;
- stimularea creativității;
- capacității de realizare a unor sarcini de grup;
- încrederii și stimei de sine.

c) Identități sub forma:
- **Terapia prin arte vizuale**: presupune parcurgerea unui program complex de activități creative care permit dezvoltarea imaginației și a încrederii în forțele proprii

Tehnici folosite: desenul, pictura, modelajul, colajul etc.
- **Terapia prin joc**: presupune parcurgerea unui program complex de activități ludice care ajută la dezvoltarea psiho-motorie a beneficiarului

Tehnici folosite: jocuri de cunoaștere, de mișcare, spargerea gheții etc.
- **Terapia prin muzică**: presupune parcurgerea unui program structurat pe activități muzicale care contribuie la dezvoltarea și exprimarea personalității beneiciarului.
- **Terapia prin teatru**: presupune parcurgerea unui program complex de activități spefice teatrului, ce prmite exprimarea sentimentelor beneficiarului.

Tehnici folosite: teatru de păpuși, teatru de umbre, improvizații pe diferite semne etc.
- **Terapia prin mișcare și dans**: presupune parcurgerea unui program complex de activități fizice care contribuie la dezvoltarea psihomotricității, coordonarea mișcărilor cât și conștientizarea propriului corp.

Ca și **scop,** tema propusă dorește a aduce în fața studentului, câteva elemente componente ale terapiilor prin arte combinate, folosite atât în interrelația cu pacientul apt din punct de vedere fizic și psihic, cât și cu cel cu dizabilități.

BDD-A21945 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:41 UTC)

Obiectivele au constat în:

- dezvoltarea capacității de interrelaționare în grup
- parcurgeea unui traseu psihoterapeutic
- realizarea unei atmosfere de lucru dar și de relaxare a participanților
- învățarea unor noi tehnici legate de specificul terapiilor prin arte combinate

Ca **metode** de lucru:

- conversația
- convorbirea
- demostrația
- exercițiul

La sfârșitul activității, toate produsele realizate de studenți din materialele puse la dispoziție în cadrul atelierului, au fost expuse într-o mică expoziție, urmând ca la încheierea acțiunii, acestea să le aparțină, ca "partea adevarată" a celor desfășurate în cadrul temei propuse.

2.Terapii ocupaționale – povestea terapeutică

a) Povestea terapeutică, Pasca MD (2008), face parte din expresia verbală, ca secvență a terapiilor ocupaționale având ca specificitate faptul că: se adresează atât copiilor cât și adulților, nu se citește ci se narează și nu se explică. Aplicarea poveștii terapeutice, determină noi conduite și atitudini comportamentale într-o anumită secvență cognitivă dată.

b) Când este marcată, povestea terapeutică ține cont de:

- **unde** = locul în care se spune povestea (spațiul)
- **când** = timpul în care se spune povestea (timpul astral)
- **cum** = modul în care sunt prezentate evenimentele din poveste (modalitatea de exprimare)
- **cât** = cantitatea văzută ca și calitate a expresiei verbale (1-2 povești)
- **de cine** = persoana care spune povestea (psihoterapeut, psiholog, psihopedagog special, părinte)
- **de ce** = motivul pentru care se apelează la povestea terapeutică (motivația)

Ca și **scop,** tema propusă dorește a aduce în prim plan, nararea povestea terapeutica ca modalitate de folosire a cuvântului în rezolvarea de situații-problemă aparute într-o contextualitate cognitivă specială.

Obiectivele au constat în:

- dezvoltarea relațiilor interpersonale
- dezvoltarea capacității de rezolvare probleme
- reducerea stărilor depresive
- dezvoltarea gândirii pozitive
- dezvoltarea comunicării verbale și non-verbale

Ca **metode** de lucru:

- convorbirea
- conversația
- demostrația
- exercițiul

Demersul psihoterapeutic al workshop-ului a adus spre finele său, la realizarea de către studenți, prin exercițiu, a unei povești terapeutice a caror autori au fost, făcând astfel "palpabilă" și palpitantă participarea lor la activitatea atelierului de lucru.

3.**Terapii ocupaționale – Grafoterapia**

BDD-A21945 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:41 UTC)

a) Grafoterapia, Pasca MD și Tia T. (2009) este una dintre cele mai recente componente a terapiilor ocupaționale, având ca instrument de lucru – cuvântul, în vederea obținerii unei detensionări a subiectului cât și soluționarea concretă a problemei ce face obiectul acțiunii, readucând echilibrul interior.

b) Având ca beneiciari:

- copilul: - probleme afective
  - dificultăți de concentrare
    - nesiguranța
    - anxietatea
- adultul: - recuperarea în cadrul unor boli psihice
  - accidente vasculare cerebrale
  - stadii de afazie

Grafoterapia reușește, atât a depista un dezechilibru apărut la un moment dat cât și modalitățile de remediere specifice ei, dacă este aplicată în cunoștință de cauză și anume: scrisoarea, fila de jurnal, povestea de viață/vieții și creațiile literare .

Ca **scop,** tema propusă încearcă a stabilii parametrii terapeutici în care grafoterapia ca parte a grafologiei, se implică în tratamentul psihoterapeutic a unor pacienti, conștientizând importanța folosirii ei într-o cazuistică dată.

Obiectivele au constat în:

- dezvoltarea spiritului de observație
- dezvoltarea capacității de comunicare și relaționare cu pacientul
- determinarea gradului de afectare a scrisului ca exprimare grafică
- depistarea stărilor de afect

Ca **metode** de lucru:

- conversația
- explicația
- demostrația
- exercițiul

La sfârșitul activității, studenții au reușit a recunoaște (într-un script demonstrativ didactic) elementele ce conturează dezechilibrul apărut ca efect a problemelor declanșate. Totodata, și-au putut "depista" și remedia acea situație-problemă, folosind una din formele de aplicare în grafoterapie, apărând astfel: poezii, povestea unei scrisori de detașare, demonstrându-se încăodată, puterea vindecatoare a cuvantului.

4.**Întrebările în comunicarea cu pacientul**

a) Știut fiind faptul că întrebarea în sine își are locul și rolul bine definit în anamneză și nu numai, am încercat a o aduce în prim planul comunicări și relaționării cu pacientul, renunțând la formele ei clasice de adresare și punând în prim plan "să asculți cu inima", adică să te implici, pornind de la formula CEDFE – Servan-Schreiber D (2007), unde "banalul cotidian se transformă într-un moment magic". Autorul pornește de la suma lucrurilor mărunte ca și cauză în unele situații-problemă, ce prin cunoașterea lor, deschid drumul rezolvării în contextul comunicării și relaționării dintre medic și pacient.

Decodificat, CEDFE, presupune un set de cinci întrebări, structurate astfel:

1) **Ce s-a întamplat?** (pacientul povestește ce i-a produs suferința pe care o are și practic, se depășește un moment dureros)
2) **Și ce emoție ai resimțit?** (pacientul retrăieste momentul, clipa, fiind important să ne simtă aproape)
3) **Ce ți s-a parut cel mai greu/mai dificil?** (este intrebarea magică deoarece îl ajută pe pacient să se concentreze asupra întâmplărilor care i-au creat, starea în care se află, aceasta fiind de multe ori de natura psihică – în general afectiv-volitive)

BDD-A21945 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:41 UTC)

4) **Faci față?** (îl ajută pe pacient să se îndrepte spre a găsii resursa proprie de a rezolva situația-problemă, având certitudinea ajutorului nostru, dar fără ca noi ăa îi soluționăm problema)
5) **Emapatia** (îi impărtășim sentimentele asigurându-l că-i suntem aproape, dându-i certitudinea că l-am ascultat, nemaifiind singur)

De această tehnică de adresare a întrebărilor, după unii, atipică, pot beneficia o largă paleta de pacienți, vârsta nefiind o barieră, doar abordarea făcând diferența și rezultanta.

Ca **scop,** tema propusă și-a dorit a implica direct în comunicarea și relaționarea cu pacientul, pe viitorul medic, plecând de la, dupa unii, banala întrebare.

Obiectivele au constat în:

- dezvoltarea gândirii pozitive
- abordarea tematicii dintr-o nouă perspectivă
- comunicarea verbală și non-verbală
- dezvoltarea creativității

Ca **metode** de lucru:

- conversația
- explicația
- exercițiul
- demostrația

În cadrul activității , demersul practic a fost elocvent, astfel încât s-a putut demostra că "lucrul mărunt" poate declanșa: dezechilibre, perturbări și discomort, făcând ca atitudinea medicului în comunicarea si relaționarea cu pacientul să fie de un alt calibru, dându-i acesteia valoarea respectivă, ducând în sine, la rezolvarea , sau cel puțin, depistarea situației-problemă existentă la un moment dat, făcând abordarea astfel structurată și integrată în actul anamnezei.

5.**Autocunoasterea și autoevaluarea**

a) Pentru evoluția noastră ca individ raportat la comunitatea de referință, propria cunoaștere prin valoarea ce o deținem, poate fi considerată la un moment dat, elementul "de facto" al personalității, ce pornește de la: cunoașterea de sine, încrederea în sine, stima de sine, și nu în ultimul rând imaginea de sine. În acest context, paradigma pornește de la , "ce suntem" și "cine suntem", determinările structurale fiind evidente, raportate, de ce nu și la timp și spațiu.

Ca **scop** , tematica în sine și-a propus a aborda elementul de autocunoastere și autoevaluare, ca instrument al oprortunităților viitoare ale studentului medicinist cât și a identității sale.

Obiectivele au constat în:

- conștientizarea elementului de cunoaștere
- conștientizarea elementului de auto-cunoaștere
- recunoașterea propriei valori umane
- implementarea unui stil de viață

Ca logistică a a activității desfășurate în workshop, s-au avut în vedere câteva idei, Levi V(1978) privind autocunoașterea și anume:

- Nu te poți schimba în direcția dorită, fără să te studiezi în mod permanent
- Nu te poți studia, fără să încerci să te schimbi
- Nu te poți studia, fără să studiezi în același timp și pe alții
- Nu-l poți studia pe om fiind pasiv față de el. Îl poți cunoaște cu adevarat numa-i ajutându-l
- Nici pe tine și nici pe alții nu-i poți studia decât în activitate și în procesul comunicării

BDD-A21945 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:41 UTC)

- Cunoașterea și autocunoașterea, ființei umane, în principal, sunt inepuizabile pentru că omul este un "sistem deschis", care se schimbă în permanență și în mod imprevizibil. Mai mult decat orice altă ființă, omul nu "este" ci "devine".

Întregul demes a fost unul atitudinal astfel încât calitatea și valoarea umană să conducă spre o identitate personală raportată într-o contextualitate dată, cât și la cea socială și nu numai.

Este momentul în care este necesar a remarca faptul ca la încheierea tuturor activităților de workshop, studenții au primit informații utile vizând o minimă bibliografie de specialitate, menită a facilita întelegerea itemilor propuși în cadrul acțiunii desfășurate.

Am considerat de cuviință ca prezentarea ca "bună practică" a workshop-urilor susținute în cadrul manifestărilor științifice studențești pe secvența congniscibilității, au răspuns atât cerințelor studenților cât și a demostrat facptul că această modalitate de lucru, poate și trebuie să devină: viabilă, flexibilă și să suscite un viu interes, finalitatea fiind de fapt tradusă prin: atitudine, conduită și comportament psiho-social, într-un demers dat de acțiunea oportunității ivită si soluționată în favoarea celor doi actori din mediul universitar: studentul și cadrul didactic.

Bibliografie:

1. Levi V (1978) – Noi și eu, Ed. Didactică și Pedagogică, București
2. Pașca M.D. (2008) – Povestea terapeutică, Ed. V & Integral, București
3. Pașca M. D.; Tia T. (2009) – Psihologie pastorală, vol. II, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia
4. DEX (1975), Ed. Academiei, București

BDD-A21945 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:41 UTC)